

Esperantist-slabberas: Foran fra venstre: Judith Parelie Abrahamsen, Kjell Heggvold Ullestad, Håvard Bringslie, Christian Fossen, Herman Ranes, Ellen Torsæter og Malin Torsæter. Bak fra venstre: Egil Krystad, Knut Lyngstad, Jardar Eggesbø Abrahamsen, Torstein Kvakland, Ulf Stenhaug (delvis skjult), Renate Nilsen, Arne Olav Mjøen og Jørgen Ålstedt.

Men esperantoen var ikke

Vet du hva frago, forfikulo og karota suko betyr? Det gjør i alle fall medlemmene i Trondheim Esperantoklubb. I år fyller klubben 100 år.

Tekst: Ragnhild Bakke

ragnhild.bakke@adresseavisen.no

Foto: Glen Musk

glen.musk@adresseavisen.no

På årsmøtet til Trondheim Esperantoklubb sitter latteren løst. Nær halvparten av foreningens medlemmer har tatt turen til avtroppende styreleder, Jardar Eggesbø Abrahamsen og kona Judith. Etter at den formelle biten er over, er det slabberas. Vafler og te står på menyen. Eller vafloj kaj teo som det heter på esperanto. Ved akklamasjon har Kjell Heggvold Ullestad blitt styreleder. En gang i tiden tilbrakte han ett år som frivillig arbeider ved kontoret til det Internasjonale Esperantoforbund i Rotterdam. Der brukte han språket både på jobb og i fritid. Han fnyser av onde tunges som vil ha det til at esperanto ikke er brukbart.

– Jeg har førstehåndserfaring med at es-

peranto kan brukes, sier han.

– Hva er visjonene dine som leder?

– Å nei, nå er det rett før jeg forlanger omvalg, skratter Kjell. Men legger så til at han vil videreføre de gode tradisjonene klubben har. Allsidige møter. Jevnlige møter. Og så må de prøve å rekruttere flere medlemmer.

Kurong og slipsknuter

Fra starten i 1907 har esperantobevegelsens gruppering i Trondheim vært blant landets mest aktive. At det finnes en norsk-esperanto-ordbok, første gang utgitt i 1963, er det den esperantiske trønderbataljonen som kan takkes for.

I fjor hadde klubben møter med ulike tema. De snakket om Finland, fortalte vitser, spilte kurong, diskuterte sosial dumping og hadde kurs i slipsknytning. På esperanto så klart.

– Vi ønsker å være i stand til å bruke esperanto på alle livets områder, forteller Torstein Kvakland. Det er flere som ham rundt i

verden. Akkurat hvor mange er usikkert. Det eneste man har konkrete tall på er at esperantobevegelsen har 20 000 medlemmer i 120 ulike land. Men det finnes mange som snakker esperanto, uten å være med i en klubb.

– Se bare når vi har stand i Nordre gate. Plutselig kommer det eldre mennesker bort og snakker til oss på esperanto, forteller Kjell. Disse har trolig gått på kurs tidligere. Både på 30-tallet og på 50-tallet blomstret esperantoen i Trondheim.

La tomata metodo

Torstein er den som pleier å holde esperantokursene nå til dags. Tomatmetoden er en læringsmetode han har funnet opp. Den samme tomaten blir tatt fram på hver samling. Ettersom ukene går endrer den utseende, fra grønn og uspiselig via dens nærværende tilstand som mørk rød, inntørka og skrukkete til en ytterligere forverring de neste ukene. Deltakerne må dermed benytte

Grupo Esperantisa de Trondheim (GET)

- Stiftet på Marie Oddes kafé i Kongens gate, september 1907.
- Nestor var postmann Johan Løvli (f. 1874).
- Gruppen hadde eget leserom på Oddes kafé, holdt kurs, abonnerte på internasjonale tidskrifter.
- Esperantistene sett på som rare dyr. Stor oppstandelse da første utenlandske esperantister gjestet byen.
- Økt entusiasme grunnet den vellykkede kommunikasjonen.
- Nedgang under første verdenskrig og i årene etter.
- Brevveksling og utveksling av postkort med utlendinger var populært.
- Oppblomstring i 30-årene. Første utenlandske foredragsholder.
- Andre verdenskrig satte stopper for utadrettet esperantoarbeid, men den harde kjernen møttes gjennom krigsårene.
- 50-tallet var ny god periode. Kurs med utenlandske, omreisende lærere. Gullalder for esperantistbevegelsen generelt.
- 60-80-tallet var lite aktiv periode, før klubben igjen ble viktig senter for norsk esperanto-bevegelse på 90-tallet.
- I den senere tid har medlemstallet vokst.
- I upublisert jubileumshefte står det at «Den ungdommelige iveren gir oss håp for de kommende åra.»

Esperanto

- Språk som så dagens lys i 1887.
- Grunnlagt av øyenlegen L.L. Zamenhof.
- Hensikt var å skape kontakt og forståelse mellom mennesker med forskjellig morsmål.
- Utformet for å være lettlært. Ordforråd bygget på de romanske språk, med visse germanske

og slaviske innslag.

- Det er registrert 20 000 medlemmer i 120 land, men det er flere som snakker det.
- Verdenskongressen Universala Kongreso de Esperanto har blitt arrangert hvert år siden 1905
- Hjemmeside: <http://www.esperanto.no>

Grammatikk

Ordstammene forkortes eller forandres aldri, men settes sammen som puslespillbiter. Alle substantiv ender på «o». Vaflo betyr vaffel. For å få flertall legger man til «j». Alle adjektiv ender på «a». Alle verb ender opp med «as» i nåtid, «is» i fortid og «os» i framtid. Trykket lander alltid på den nest siste stavelsen i ordet.

Miniparlør

Ja – jes
Nei – ne
Mange takk – Multan dankon
Avis – Gazeto
Vær så god – Bonvolu!
God dag – Bonan tagon!
Vil du danse – Ĉu vi volas danci?
Jeg elsker deg – Mi amas vin
1 – 10: Unu – du – tri – kvar – kvin – ses – sep – ok – naŭ – dek
Kilder: wikipedia.no, Esperanto-nytt, Trondheim Esperantoklubb

Læremester: Esperantoinstruktør Torstein Kvakland demonstrerer sin selvutviklede «Tomatmetode» på esperanto.

død

seg av mye ord hver gang.

– Det blir nok sorg i gruppen den dagen tomaten dør, ler Torstein.

– Tror dere grunnleggeren av språket ville vært fornøyd om han hadde sett hvordan det lå an med esperanto i dag?

– Hvis man ser på hans opprinnelige drøm, er vi langt fra målet, men hadde han sett at språket han snekret sammen på gutterommet er i bruk 120 år etterpå, tror jeg han hadde vært fornøyd likevel, fastslår Torstein.

2,86 fremmedspråk

– Må man være litt sær for å være esperantist?

– Det er ingen nødvendighet, men man må i alle fall være nysgjerrig, sier Jardar og legger til at de kanskje ikke er blant dem som følger resten av flokken i ett og alt.

– Er det andre hobbyer som går igjen blant esperantister?

Det var en stund en del sjonglering, av-

slører Herman Raner, og Judith kan fortelle at det er et høyt antall vegetarianere og te-drikkere blant esperantister generelt. Dessuten er sjansen stor for at man kan andre språk om man kan esperanto. Jardar leter fram bekreftende statistikk på den bærbare.

– I snitt kan esperantokyndige 2,86 andre fremmedspråk, kan han berette.

Gjengen mener at det er umulig å forutse hvordan det står til med Trondheim Esperantoklubb når det har gått 100 nye år. Da lever de jo ikke. Og barn og barnebarn kan man ikke stole på. Som en av trondheimsesperantistene fastslår:

– Man kan vel regne med at barn av individualister kommer til å bli individualister selv.

Forresten; Frago, forfikulo og karota suko betyr henholdsvis jordbær, saksedyr og gulrotsaft. Bare så du vet det. ■